

Literatūra un Māksla

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU, KOMPONISTU, MĀKSLINIEKU UN ARCHITEKTU SAVIENĪBU LAIKRAKSTS

1946. G.

15. FEBRUĀRI

NR. 7 (57)

Biedra J. V. STALINA runa

Maskavas pilsētas Staļina vēlēšanu apgabala vēlētāju pirmsvēlēšanu sapulcē 1946. gada 9. februāri

Priekšēdētājs:

Vārds Josifam Visarionovičam Staļinam.
(Biedra Staļina parādišanos tribinē vēlētāji saņem vētrainām ovācijām, kas ilgst dažas minūtes. Visa Lielā Teātra zāle, kājās piecēlīsies, apsveic biedru Staļinu. Zālē nepārtraukti skan saucieni: «Liela jam Staļinam urā!», «Lai dzīvo lielais Staļins, urā!», «Milotajam Staļinam urā!»)

Biedrs Staļins:

Biedri!

Kopš pēdējām PSRS Augstākās Padomes vēlēšanām pagājuši astoņi gadi. Tas bija izšķirēja rakstura notikumiem bagāts periods. Pirmie četri gadi pagāja padomju laužu sasprindzīnātā darbā, reālizējot trešo piecgadi. Otri četri gadi aptvej notikumus kā pret vācu un japānu agresoriem, — otrā pasaules kāja notikumus. Neapšaubāmi, ka kārš ir galvenais moments pagājušajā periodā.

Būtu nepareizi domāt, ka otrs pasaules kārš sākās nejauši vai arī šo vai citu valstsvīru kļūdu rezultātā, lai gan kļūdas, bez šaubām, bija. Patiesībā kārš sākās kā pasaules ekonomisko un politisko spēku attīstības neizbēgamā rezultāts uz modernā monopolistiskā kapitālisma bazes. Marksisti ne vienu vien reizi teikuši, ka pasaules saimniecības kapitālistiskā sistēma slēpj sevi vispārīgā krizes un kāja sadursmju elementus, ka tādēļ pasaules kapitālisma attīstība mūsu laikā noteik nevis gludas un vienmērīgas uz priekšu virzīšanās veidā, bet ar krizēm un kāja katastrofām. Lieta tā, ka kapitālistisko valstu nevienmērīgā attīstība parasti ar laiku novē pie krasa līdzvara traucejuma pasaules kapitālisma sistēmas iekšējē, pie kam tā kapitālistisko valstu grupa, kas uzkata sevi par mazāk nodrošinātu ar jēlvilām un tirgiem, parasti mēģina grozīt stāvokli un pārdalīt «iespāda sferas» savā labā — pieļietojot bruņotu spēku.

Tā rezultātā rodas kapitālistiskās pasaules sašķelšanās divās naidīgās nometnes un kārš to starpā.

Varbūt varētu izbēgt no kāja katastrofām, ja būtu iespēja periodiski pārdalīt jēlvilas un tirgus valstīm saskaņā ar viņu ekonomisko svaru — pieņemot saskaņotus un mierīgus lēmumus. Bet nav iespējams to reālizēt pašreizējos pasaules saimniecības attīstības kapitālistiskajos apstākļos.

Tādā kārtā pasaules saimniecības kapitālistiskās sistēmas pirmās krizes rezultātā izcēlās pirmās pasaules kārš, bet otrs krizes rezultātā izcēlās otrs pasaules kārš.

Tas, protams, nenozīmē, ka otrs pasaules kārš ir pirmā kopija. Gluži otrādi, otrs pasaules kārš radikāli atšķiras no pirmā ar savu raksturu. Jāpatur vērā, ka galvenās fašistiskās valstis — Vācija, Japāna, Itālija — pirms uzbruka sabiedrotajām valstīm, iznīcināja savu buržuažiski demokrātisko brīvību pēdējās atliekas, nodibināja savās zemēs nezēlīgu terora režīmu, samina mazo valstu suverēnitātes un brīvas attīstības principu, pasludināja svešu zemju sagrābšanas politiku par savu politiku un paziņoja, lai visi dzird, ka tās tiecas pēc pasaules kundzības un fašistiskā režīma izplatīšanas visā pasaule, pie kam ar Čehoslovākijas un Ķīnas centrālo rajonu sagrābšanu ass valstis rādīja, ka tās gatavas reālizēt savus draudus par visu brīvību mīlošo tautu nospiešanu verdzībā.

Tādēļ otrs pasaules kārš pret ass valstīm, atšķirībā no pirmā pasaules kāja, no paša sākuma ieguva antifašistiska atbrivošanas kāja raksturu, kāja viens uzdevums bija arī demokrātisko brīvību atļaujošana. Padomju Savienības iestāšanās

kāja pret ass valstīm varēja tikai pastiprināt, — un tiešām pastiprināja, — otrs pasaules kāja antifašistisko un atbrivošanas raksturu.

Uz šā pamata arī izveidojās Padomju Savienības, Amerikas Savienoto Valstu, Lielbritānijas un citu brīvību mīlošo valstu antifašistiskā koalicija, kam pēc tam bija izšķirēja loma ass valstī bruņoto spēku sagrāvē.

Tāds ir jautājums par otrs pasaules kāja izcelšanos un raksturu.

Tagad laikam gan visi atzīst, ka kārš tiešām nebija un nevarēja būt nejaušība tautu dzīvē, ka tas īstendībā pārvērtā tauvu kāja par viņu eksistētu, ka tieši tādēļ tas nevarēja būt ātri pārejošs, zibenīgs.

Kas attiecas uz mūsu zemi, tad tai šis kārš bija pats nezēlīgākais un smagākais no visiem kājiem, kādi jebkad pārdzīvoti mūsu Dzintenes vēsturē.

Bet kārš bija ne tikai lāsts. Reizē ar to tas bija liela skola un pārbaude visiem tautas spēkiem. Kārš atsedza visus faktus un notikumus aizmugurē un frontē, tās bez žēlastības norāva visas segas un aizsegus, kas slēpa valstu, valdību, partiju īsto seju, un izveda tās uz skatuves bez maskas, bez izpuškojumiem, ar visiem to trūkumiem un nopelnījumiem. Kārš sārkoja kaut ko līdzīgu eksāmenam mūsu Padomju iekārtai, mūsu valstij, mūsu valdībai, mūsu komūnistiskajai partijai un rezumēja to darbu, it kā teikdams mums: lūk, viņi, jūsu cilvēki un organizācijas, viņu darbi un diejas, — aplūkojet viņus uzmanīgāk un do diet viņiem pēc viņu darbību.

Tā ir viena no kāja pozitīvajām pusēm. Mums, vēlētājiem, šim apstāklīm sevišķi liela nozīme, jo tas palīdz mums ātri un objektīvi novērtēt partijas un tās cilvēku darbību un taisīt pareizus slēdzienus. Cītā laikā būtu jāstudē partijas pārstāvju runas un ziņojumi, jāanalizētie tie, jāsalīdzīna viņu vārdi ar viņu darbību, jākonstatē rezultāti un tamlīdzīgi. Tas prasa sarežģītu un grūtu darbu, pie kam nav garantijas, ka netiks pielaistas kļūdas. Cītā lieta tagad, kad kārš pabeigts, kad kārš pats pārbau-

Mūsu uzvara nozīmē, vispirms, ka uzvarējusi mūsu padomju sabiedriskā iekārta, ka padomju sabiedriskā iekārta sekmīgi izturējusi pārbaudījumu kāra ugunīs un pierādījusi pilnīgi savu dzīves spēju

Vēl vairāk. Tagad runa nav vairs par to, vai padomju sabiedriskā iekārta ir vai nav dzīves spējīga, jo pēc kāja sniegtās uzskatāmās mācības neviens no skeptiķiem vairs neuzdrošinās uzstāties ar šaubām par padomju sabiedriskās iekārtas dzīves spējām. Tagad runa ir par to, ka padomju sabiedriskā iekārta izrādījusies dzīves spējīgāka un stabilāka nekā nepadomju sabiedriskā iekārta, ka padomju sabiedriskā iekārta ir labāka sabiedrības organizācijas forma, nekā kāja katra cita nepadomju sabiedriskā iekārta.

Mūsu uzvara, otrkārt, nozīmē, ka uzvarējusi mūsu padomju valsts iekārta, ka mūsu daudzīcīju padomju valsts izturējusi visus kāja pārbaudījumus un pierādījusi savas dzīves spējas.

Kā zināms, ārzemju preses ievērojami darbinieki ne vienu reizi vien izteikušies tādā garā, ka padomju daudzīcīju valsts ir «mākslīgs un dzīves nespējīgs veidojums», ka kaut kādu sarežģījumu gadījumā Padomju Savienības sairšana nenovērtēšama, ka Padomju Savienību gaida Austro-Ungārijas liktenis.

Tagad varam sacīt, ka kārš apgāzis šos ārzemju preses ziņojumus kā tādus, kuriem nav nekāda pamata. Kārš parādījis, ka Padomju daudzīcīju valsts iekārta sekmīgi izturējusi pārbaudījumus, kāja laikā vēl vairāk nostiprinājusies un izrādījusies par pilnīgi dzīves spējīgu valsts iekārtu. Šie kungi nav sapratuši, ka analoģija ar Austro-Ungāriju neder, jo mūsu daudzīcīju valsts izaugusi nevis uz buržuažiskā pamata, kas stimulē nacionālās neuzticības un nacionālā naidījuma jūtas, bet uz padomju pamata, kas, gluži pretēji, kultivē starp mūsu valsts tautām draudzības un brālīgas sadarbības jūtas.

Tomēr pēc kāja mācības šie kungi vairs neuzdrošinās uzstāties ar padomju valsts iekārtas dzīves spēju noliegšanu. Tagad runa vairs nav par pedomju valsts iekārtas dzīves spējām, jo tās dzīves spējas nav apšaubāmas. Tagad runa ir par to, ka padomju valsts iekārta izrādījusies par daudzīcīju valsts paraugu, ka padomju valsts iekārta ir tāda valsts organizācijas sistēma, kur nacionālais jautājums un nacijs sadarbības problēma atrisināta labāk nekā jebkātā citā daudzīcīju valstī.

Mūsu uzvara, treškārt, nozīmē, ka uzvarējuši padomju bruņotie spēki, uzvarējusi mūsu Sarkānā Armija, ka Sarkānā Armija varonīgi izturējusi visas kāja nedienas, pilnīgi sakāvā mūsu ienaidnieku armijas un izgāja no kāja kā uzvarētāja. (Saucieni no vietas: «Biedra Staļina vadībā!» Visi pieceļas, vētraini, ilgi nerimstoši aplausi, kas pāriet ovācijās.)

Tagad visi atzīst, kā draugi, tā ienaidnieki, ka Sarkānā Armija izrādījās savu lielo uzdevumu augstumos. Bet ne tā tas bija pirms gadiem sešiem pirmskāja periodā. Kā zināms, ārzemju preses ievērojami darbinieki un daudzas atzītas autoritātes kāja lietās ārzemēs vairākkārt paziņoja, ka Sarkānā Armijas stāvoklis rada lielas šaubas, ka Sarkānā Armija slikti apbrūnota un tai nav īsta komandējoša saistība, ka tās morālais stāvoklis — zem kārtas kritikas, ka tā, varbūt, arī noderēs aizsardzībai, bet uzbrukumam nav derīga, ka vācu karaspēka triecienu gadījumā Sarkānajai Armijai jāsabrūk kā «milzīmā kājām».

Tādi paziņojumi bija ne tikai Vācijā, bet arī Francijā, Anglijā, Amerikā.

Tagad varam teikt, ka kārš apgāzis visus šos paziņojumus kā nepamatotus un smiekliņus. Kārš parādīja, ka Sarkānā

Biedra J. V. STALINA runa

Turpinājums no 1. lopas puses

Armija nav «milzis uz māla kājām», bet pirmklasīga mūslaiku armija, kurai ir pilnīgi moderns apbrūojums, pieredzes bagāts komandējošais sastāvs un augstas morālās kaujas īpašības. Nevajag aizmirst, ka Sarkanā Armija ir tā pati armija, kura pilnīgi sakāva vācu armiju, kas vēl vakar iedvesa šausmas Eiropas valstu armijām.

Jāatzīmē, ka Sarkanās Armijas «kritiku» paliek arvien mazāk un mazāk. Vēl vairāk, ārziņju presē biežāk un biežāk parādās piezīmes, kas atzīmē Sarkanās Armijas augstvērtīgās īpašības, tās kareivju un komandējošās meistarību, tās nevainojamo stratēģiju un taktiku. Tas arī saprotams. Pēc Sarkanās Armijas spožājām uzvarām pie Maskavas un Stalingradas, pie Kurskas un Belgorodas, pie Kijevas un Kirovogradas, pie Minskas un Bērūskas, pie Ļeņingradas un Tallinas, pie Jasniem un Lvovas, pie Vislas un Nemuna, pie Donavas un Oderas, pie Vīnes un Berlīnes, — pēc visa tā nevar neatzīt, ka Sarkanā Armija ir pirmklasīga armija, no kurās varētu daudz ko mācīties. (Vētraini aplausi.)

Tā mēs konkrēti saprotam mūsu valsts uzvaru pār tās ienaidniekiem.

Tādi pamatlīcinos ir kāja iznākumi.

Būtu maldīgi domāt, ka tādu vēsturisku uzvaru var panākt bez visas valsts ieprēķējas sagatavošanas aktīvi aizsardzībai. Ne mazāk maldīgi būtu domāt, ka tādu sagatavošanu var izdarīt isā laikā, kādos trīs četros gados. Vēl maldīgāk būtu apgalvot, ka esam panākuši uzvaru, tikai pateicoties mūsu kāraspēka drošīdibai. Bez drošīdības, protams, nevar panākt uzvaru. Bet ar drošīdību vien nepietiek, lai uzvarētu ienaidnieku, kam ir liela armija, pirmklasīga apbrūojums, labi apmācīti virsnieku kadri un ne slīkti organizēta apgāde. Lai uztvertu šāda ienaidnieku triecieni, dotu tam prettriecieni, bet pēc tam to pilnīgi sakautu, bez mūsu kāraspēka nesalīdzināmās varonības vēl bija nepieciešams pilnīgi moderns apbrūojums un pie tam pietekošā daudzumā un labi nostādīta apgāde — arī pietekošos apmēros. Bet tādēļ bija vajadzīgas, un pie tam pietekošā daudzumā, tādas elementāras lietas kā metāls — apbrūojuma, uzkabes, uzņēmumu iekārtas ražošanai; kuriņa — uzņēmumu un transporta darbības uzturēšanai; kokvilna — tēru ražošanai; māize — armijas apgādei.

Vai var apgalvot, ka pirms iestāšanās otrā pasaules kārtā mūsu valstī jau bija minimāli nepieciešamās materiālās iespējas, lai pamatos apmierinātu šīs vajadzības? Domāju, ka var apgalvot. Šīs grandiozās lietas sagatavošanai bija jāreālizē trīs tautas saimniecības attīstības piecgādu plāni. Tieši šīs trīs piecgades mums palīdzēja radīt šīs materiālās iespējas. Katrā zināmā mūsu valsts stāvoklis šai nozīmē pirms otrā pasaules kārtā 1940. gadā bija vairākas reizes labāks nekā pirms pirmā pasaules kārtā 1913. gadā.

Kādas materiālās iespējas bija mūsu valstī pirms otrā pasaules kārtā?

Lai palīdzētu jums tikt skaidrā bā ūtētā, man šeit vajadzēs dot išu pārskatu par komūnistiskās partijas darbību mūsu valsts sagatavošanā aktīvi aizsardzībai.

Nemot datus par 1940. gadu, — otrā pasaules kārtā priekšvakaru, — un salīdzinot tos ar datiem par 1913. gadu, — pirmā pasaules kārtā priekšvakaru, — dabūjam šādu ainu.

1913. gadā mūsu valstī bija ražots 4 miljoni 220 tūkstoš tonnu cuguna, 4 miljoni 230 tūkstoš tonnu tēraudu, 29 miljoni tonnu oglu, 9 miljoni tonnu naftas, 21 miljons 600 tūkstoš tonnu preču labības, 740 tūkstoš tonnu neapstrādātas kokvilnas.

Tādas bija mūsu valsts materiālās iespējas, ar kurām tā iestājās pirmajā pasaules kārtā.

Tā bija vecās Krievijas ekonomiskā bāze, kuru varēja izlietot kāja vešanai.

Kas attiecas uz 1940. gadu, tad šai gadā mūsu valstī bija ražots: 15 miljoni tonnu cuguna, t. i. gandrīz četrās reizes vairāk nekā 1913. gadā; 18 miljoni 300 tūkstoš tonnu tēraudu, t. i. četrās ar pusi reizes vairāk nekā 1913. gadā; 166 miljoni tonnu oglu, t. i. piecas ar pusi reizes vairāk nekā 1913. gadā; 31 miljons tonnu naftas, t. i. trīs ar pusi reizes vairāk nekā 1913. gadā; 38 miljoni 300 tūkstoš tonnu preču labības, t. i. 17 miljoni tonnu vairāk nekā 1913. gadā; 2 miljoni 700 tūkstoš tonnu neapstrādātas kokvilnas, t. i. trīs ar pusi reizes vairāk nekā 1913. gadā.

Tādas bija mūsu valsts materiālās iespējas, ar kurām tā iestājās otrā pasaules kārtā.

Tā bija Padomju Savienības ekonomiskā bāze, ko varēja izlietot kāja vešanai.

Starpība, kā redzat, kolosāla.

Tādu nebijušu ražošanas pieaugumu nevar uzskatīt par vienkāršu un parastu valsts attīstību no atpalicības uz progresu. Tas bija lēciens, ar kura palīdzību mūsu Dzīmtene pārvērtās no atpalikušas valsts par vadošu, no agrārās — par industriālu.

Šī vēsturiskā pārvērtība notika trījās piecgādes, sākot ar 1928. gadu, — ar pirmās piecgades pirmo gadu. Līdz tam laikam mums bija jānodarbojas ar sagrātās rūpniecības atjaunošanu un brūču dziedēšanu, kas bija gūtas pirmā pasaules kārtā un pilsoņu kārtā rezultātā. Ja pie tam nemērā to apstākli, ka pirmo piecgadi izpildīja četros gados, bet trešo piecgadi pārtrauca kārtā tās izpildīšanas ceturtajā gadā, tad iznāk, ka mūsu valsts pārvēršanai no agrārās par industriālo bija vajadzīgs pasākums ap 13. gadu.

Nevar neatzīt, ka trīspadsmit gadi ir neticami iss laiks tādas grandiozas lietas reālizēšanai.

Ar to patiesībā arī izskaidrojams, ka šo skaitļu publicēšana savā laikā radīja ārziņju presē domstarību vētru. Draugi nolēma, ka noticis «brinums». Nelabvēji paziņoja, ka piecgades ir «boļševiku propaganda» un «čekas triki». Bet tā kā briņumu pasaule nav un ēķa nav tik spēcīga, lai atceltu sabiedrības attīstības likumus, tad «sabiedriskai domai» ārziņēs nācās samierināties ar faktiem.

Ar kādas politikas palīdzību komūnistiskajai partijai izdevās tik isā laikā nodrošināt šīs materiālās iespējas valstī?

Vispirmai ar padomju valsts industriālizācijas politikas palīdzību.

Padomju valsts industriālizācijas metode radikāli atšķiras no kapitālistiskās industriālizācijas metodē. Kapitālistiskās valsts industriālizācija parasti sākās ar vieglā rūpniecību. Tā kā vieglajai rūpniecībai vajag mazāk ieguldījumu un kapitāls apgrozās ātrāk, pie kam peļņas iegūšana ir daudz vieglāka lieta nekā smagajā rūpniecībā, tad vieglā rūpniecība tur klūst par pirmo industriālizācijas objektu. Tikai pēc ilga laika, kurā vieglā rūpniecība uzkāpēj un koncentrē to bankās, tikai pēc tam nāk smagās rūpniecības kārtā un sākās uzkājumu pakāpeniska pārsūknēšana smagajā industrijā, lai radītu apstākļus tās attīstīšanai. Bet tas — ilgstoss process, kas prasa vairāku gadu desmitu ilgu laiku, kurā nākas gaidīt vieglās rūpniecības attīstību un vilkt dzīvību bez smagās rūpniecības. Saprotams, ka komūnistiskā partija nevarēja stāties uz šā ceļa. Partija zināja, ka kārtā tuvojas, ka aizsargāt valsti bez smagās industrijas nav iespējams, ka drīzāk jāsāk smagās industrijas attīstību, ka nokavēt šajā lietā nozīmē pazaudeit. Partija atcerējās Ļeņina vārdus, ka bez smagās industrijas nevar nosargāt valsts neatkarību, ka bez tās Padomju iekārtā var aiziet bojā. Tāpēc mūsu valsts komūnistiskā partija noraidīja «parasto» industriālizācijas ceļu un sākā valsts industriālizāciju ar smagās industrijas izvēršanu. Tas bija ļoti grūti, bet pārvarami. Lielu palīdzību šajā lietā sniedza rūpniecības un banku nacionālizācija, kas deva iespēju ātri savākt un pārsūknēt līdzekļus smagajā industrijā.

Nevar būt šaubu, ka bez tā nebūtu bijis iespējams panākt mūsu valsts pārveidošanu par industriālu valsti tik isā laikā.

Otrkārt, ar lauksaimniecības kolektivizācijas politikas palīdzību.

Lai likvidētu mūsu atpalicību lauksaimniecībā un dotu valstī vairāk preču labības, vairāk kokvilnas u. t. t., bija nepieciešams pāriet no sūkās zemnieku saimniecības uz lielsaimniecību, jo tikai lielsaimniecībai ir iespēja izlietot jauno techniku, izmantot visus agronomiskos sasniegumus un dot vairāk preču produkcijas. Bet lielsaimniecība ir divējāda, kapitālistiskā un kolektīvā.

Komūnistiskā partija nevarēja stāties uz kapitālistiskās attīstības ceļa ne tikai principiālu apsvērumu dēļ, bet arī tāpēc, ka tas paredz pārāk ilgu attīstības ceļu un prasa zemnieku iepriekšēju izputināšanu, viņu pārvēršanu par kalpēm. Tāpēc komūnistiskā partija stājās uz lauksaimniecības kolektivizācijas ceļa, uz lauksaimniecības palīdzīšanas ceļa, apvienojot zemnieku saimniecības kolchozos. Kolektivizācijas metode izrādījās par augstākā mērā progresīvu metodi ne tikai tāpēc, ka tā neprasīja zemnieku izputināšanu, bet arī sevišķi tāpēc, ka tā deva iespēju dažos gados pārkāpt visu valsti ar līklām

kolektīvām saimniecībām, kurām ir ie-spēja izlietot jauno techniku, izmantot vi-sus agronomiskos sasniegumus un dot valstī vairāk preču produkcijas.

Nav šaubu, ka bez kolektivizācijas politikas mēs nebūtu spējuši tik isā laikā likvidēt mūsu lauksaimniecības gadsimtu atpalicību.

Nevar sacīt, ka partijas politika nebūtu sastapījusies ar pretdarību. Ne tikai at-paliukusi jaudis, kas vienmēr kritiķīgi vēra jaunā, bet arī daudzi ievērojami partijas biedri sistēmatiski vilka partiju atpakaļ un visādiem paņemējiem centās uzvilkto uz «parastā» kapitālistiskā attīstības ceļa. Visām trockistu un labējo antiparteiskām machinācijām, visam viņu «darbam» mūsu valdības pasākumu sabo-tāžā bija viens mērķis: izjaukt partijas politiku un nobremzēt valsts industriālizācijas un kolektivizācijas darbu.

Bet partija nepadevās nedz vienu draudiem, nedz otru vaimanām un droši gāja uz priekšu, nevērojot neko. Partijas noplēns ir tas, ka tā nepiemērojās atpalikušajiem, nebaudījās iet pret straumi un visu laiku paturēja sev vadošā spēku pozīciju. Nevar būt šaubu, ka bez šādas stingrības un noteiktības komūnistiskā partija nebūtu varējusi aizstāvēt valsts industriālizācijas un lauksaimniecības lektivizācijas politiku.

Vai komūnistiskā partija pratus pareizi izlietot šādā kārtā radītās materiālās iespējas, lai attīstītu kārtā rūpniecību un apgādātu Sarkanā Armiju ar nepieciešamo apbrūojumu?

Domāju, ka viņa pratus to izdarīt un pie tam pratus ar vislielākajiem panākumiem.

Ja neskaita pirmo kārtā gadu, kad rūpniecības evakuācija uz austrumiem nobremzēja kārtā rūpniecības attīstību, tad trijos pārējos kārtā gādos partija prata panākt tādas sekmes, kas deva tai iespēju ne vien apgādāt fronti pietekošā daudzumā ar artilleriju, ložmetējiem, šautenēm, līdmašinām, tankiem, municipu, bet arī uzkrāt rezerves. Pie tam zināms, ka mūsu apbrūojuma kvalitāte nebija slīktāka kā vāciešie, bet caurmērā to pat pārspeja.

Ir zināms, ka mūsu tanku rūpniecība triju pēdējo gadu laikā ražoja katru gadu vidēji vairāk nekā 30 tūkstoš tanku, pašgājēju un bruņumašīnu. (Vētraini aplausi.)

Tālāk ir zināms, ka mūsu aviācijas rūpniecība ražoja tai pašā laikā katru gadu līdz 40 tūkstošiem līdmašīnu. (Vētraini aplausi.)

Ir zināms arī, ka mūsu artillerijas rūpniecība ražoja tai pašā laikā katru gadu līdz 120 tūkstošiem visu kalibru līgabalu (Vētraini aplausi), līdz 450 tūkstošiem rokas un balsta ložmetēju (Vētraini aplausi), vairāk nekā 3 miljonus šautenu (aplausei) un ap 2 miljoniem automatu (aplausei).

Ir zināms, beidzot, ka mūsu minmetēju rūpniecība no 1942.—1944. gadam ražoja katru gadu vidēji līdz 100 tūkstošiem minmetēju. (Vētraini aplausi.)

Protams, ka vienlaicīgi ar to ražoja attiecīgu daudzumu artillerijas šāviņu, dažādu veidu mīnas, aviācijas bumbas, šautenu un ložmetēju patronas.

Ir zināms, piemēram, ka vienā pašā 1944. gadā ražots vairāk nekā 240 miljoni šāviņu, bumbu, minu (aplausei) un 7 miljardi 400 miljonu patronu. (Vētraini aplausi.)

Tāda visumā ir aina par Sarkanās Armijas apgādi ar apbrūojumu un muni-

ciju. Kā redzat, tā nav līdzīga tai ainai, kādu sniedza mūsu armijas apgāde pirmajā pasaules kārtā, kad fronte izjuta chronisku artillerijas un šāviņu trūkumu, kad armija karoja bez tankiem un aviācijas, kad uz katriem trim kareivjiem izsniedza vienu šauteni.

Kas attiecas uz Sarkanās Armijas apgādi ar pārtiku un ietērpu, tad visiem zināms, ka fronte ne tikai neizjuta šai zināmēkādu trūkumu, bet tai bija pat nepieciešamās rezerves.

Tāds bija mūsu valsts komūnistiskās partijas darbs periodā līdz kāram un paša kārtā.

Tagad dažus vārdus par komūnistiskās partijas darba plāniem turākajā nācotnē. Kā zināms, šie plāni izteiki jaunāk piecā gadā un dažādām zāles malām atskan saucieni: «Lielajam visu uzvaru karavādonim biedram Stalīnam urā!», izvirzot manu kandidātūru Augstākās Padomes deputāta amatam. Variet nešaubīties, ka es centīšos attaisnot jūsu uzticību. (Visi piece-las. Vētraini, ilgi nerimstoti aplausi, kas pāriet ovācijās. No dažādām zāles malām atskan saucieni: «Lai dzīvo lielais Stalīns, urā!» «Lielajam tautu vadonim urā!» «Slava lielajam Stalīnam!» «Lai dzīvo biedrs Stalīns, visas tautas kandidāts!» «Visi mūsu uzvaru radītājam biedram Stalīnam — slava!»)

raini, ilgstosi aplausi), sevišķa uzmanība tiks pievērsta plaša patēriņa preču ražošanas paplašināšanai, darba jauču dzives līmena pacelšanai, konsekventi pazeminot cenas visām precēm (Vētraini, ilgstosi aplausi), un plašai visādā veida zinātniski pētniecisku institūtu celtniecībai (aplausei), kas varēs dot iespēju zinātnei izvērt savus spēkus. (Vētraini aplausi.)

No reģistrētajiem 101.717.686 vēlētājiem PSRS Augstākās Padomes vēlēšanās piedalījušies 101.450.936 pilsoni, kas sastāda 99,7 procentus

TAUTA SEKO PARTIJAI

PSRS Augstākās Padomes vēlēšanās ir notikušas. Vēlēšanu priekšvakarā, 1946. gada 9. februāri, biedrs Stalins savā runā Stalina apgabala vēlētāju priekšvēlēšanu sapulcē teica:

«Es uzskatu, ka vēlēšanu kampanja ir vēlētāju tiesa par komunistisko partiju kā par vadošo partiju. Bet vēlēšanu rezultāti nozīmēs vēlētāju spriedumu. Nebūtu daudz vērtā mūsu valsts komunistiskā partija, ja tā baiditos no kritikas, no pārbaudes. Komunistiskā partija ir gatava saņemt vēlētāju spriedumu.»

Vēlētāji ir devuši savu spriedumu: 99,7% balss tiesīgo vēlētāju piedalījušies vēlēšanās un 99,18% no tiem nodevuši savas balsis par komunistu un bezpartejisko bloka kandidātiem. Tāds ir šīs vēsturiskais spriedums. Nekad un nekad, kur vien kādreiz vēlēti pārstāvniecības organi vēlētāju spriedums nav bijis tik vienprātīgs. Nevienā valstī nekad vēlētāji augsts vēlētāju procents nav piedalījies vēlēšanās, neviens partija nekad nav saņemusi vēlēšanās tik pārliecinošu, neapstrādāmu, vienprātīgu atbalstu, kā šajās vēlēšanās saņem mūsu valsts bolševiku partija.

Vēlēšanu iznākums vēl jo nozīmīgāks tādēļ, ka tās notika tikai dažus mēnešus pēc tā smaga un nežēliga pārbaudījuma, kāds padomju tautai, padomju iekārtai un partijai bija Lielais Tēvijas karš.

«Karš, — teica savā runā 9. februāri biedrs Stalins, — sarikoja kaut ko līdzīgu eksāmenam mūsu Padomju iekārtai, mūsu valstij, mūsu valdībai, mūsu komunistiskai partijai un rezumēja to darbu, it kā teikdams mums: lūk, viņi, jūsu cilvēki un organizācijas, viņu darbi un dienas, — aplūkojet viņus uzmanīgāk un dodiet viņiem pēc viņu darbiem.»

Padomju tautas uzvara Lielajā Tēvijas karā pierādīja visai pasaulei padomju valsts, padomju iekārtas stiprumu, tātad arī tās politisko pareizību, kādu reālizēja bolševiku partija, celdama mūsu valsti un audzinādama mūsu tautu. Tagad padomju tauta, vēlneredzētā vienprātībā balsodama par komunistu un bezpartejisko bloka kandidātiem, skaidri un nepārprotami apliecinājusi visai pasaulei, ka tā — tauta uzvarētāja — pilnīgi apzinās, ka tikai Lēpena-Stalina partijas politika ir bijusi viena vēsturiskās uzvaras radītāja; ka viņa — padomju tauta — atzīst šo politiku par savu politiku un bolševiku partiju — par savu partiju, ka viņa arī turpmāk vienprātīgi un nelokāmi seko komunistiskajai partijai un ar vēl lielāku pašaizlēdzību un entuziasmu pildīs uzdevumus, kādus padomju tautai stāda un stādis partija.

Pilnīga, nedalīta uzticība komunistiskajai partijai un tās politikai, partijas un tautas vadonim biedram Stalīnam — lūk, pirmā un nepārprotamā patiesība, ko rāda 10. februāri notikušo PSRS Augstākās Padomes vēlēšanu rezultāti. Tie vēlreiz apliecinā, ka arī bolševiku partijas stāv visa padomju tauta.

Vēlēšanu iznākumi pierāda vēl vienu patiesību: tie pierāda, ka izciestās karā grūtības un okupācijas šausmas nav saļauzušas padomju tautas spēku, nav mazinājušas tās politisko un dārba aktīvitāti, bet gan to kāpinājušas. Tas ir padomju tautas jauna sabiedriski politiskās apziņas brieduma

NO CENTRĀLĀS VĒLĒŠANU KOMISIJAS ZINĀJUMA

par PSRS Augstākās Padomes 1946. g. 10. februāra vēlēšanu rezultātiem

1946. gada 13. februāri pulksten 12 diena Centrālai Vēlēšanu Komisijai ienāca no visām apgabalu vēlēšanu komisijām galīgā ziņas par PSRS Augstākās Padomes vēlēšanu rezultātiem, kas sastādītas uz Iecirkņu vēlēšanu komisiju protokolu pamata. Pie kam pilnīgi saķaitīti visi vēlētāji, kas 10. februāri piedalījās vēlēšanās, bet līdz vēlēšanu dienai nebija vēlētāju sarakstos ierakstīti: pilsoni, kas vēlēšanu dienā atgriezušies pēc demobilizācijas no Sarkanās Armijas un repatriētie padomju pilsoņi, personas, kas atradušās komandējumos, un citi vēlētāji, kas dažādu iemeslu dēļ nav paspējuši savlaicīgi reģistrēties. Bez tam 12. un 13. februāri tika pilnīgi saķaitīti virkne tālo vēlēšanu iecirkņi, kā arī dzelzceļu stacijās, tālsatiksmes vilcienos un vēlēšanu

dienā ceļā esošos kuģos radīto vēlēšanu iecirkņu vēlētāji un vēlēšanu rezultāti.

Saskaņā ar uzrādītajiem datiem kopējais reģistrēto vēlētāju skaits visos vēlēšanu apgabalo galīgā veidā bija 101.717.686 cilvēki. No viņiem PSRS Augstākās Padomes vēlēšanās piedalījušies 101.450.936 cilvēki jeb 99,7 procenti no kopējā vēlētāju skaita.

Visos 682 Savienības Padomes vēlēšanu apgabalošos par komunistu un bezpartejisko bloka kandidātiem balsojuši 100.603.567 cilvēki, kas sastāda 99,16 procentus no kopējā vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita. Pret Tautību Padomes deputātu kandidātiem balsojuši 818.955 cilvēki, kas sastāda 0,81 procentu no kopējā vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita. Uz «Nolikuma par PSRS Augstākās Padomes vēlēšanām» 88. p. pamata par nederīgiem atzīti 10.012 bīleteni.

Atsevišķas Savienotās republikas Savienības Padomes un Tautību Padomes vēlēšanu rezultātus raksturo sekojoši dati:

Savienotās republikas nosaukums	Vēlētāju skaits	Piedalījās balsošanā		Balsoja par komunistu un bezpartejisko bloka kandidātiem		
		Absolūtos skaitos	Procentos no vēlētāju skaita	Savienības Padomē Absolūtos skaitos	Procentos no balsotāju skaita	Tautību Padomē Absolūtos skaitos
KPFSR	56.851.348	56.733.337	99,86	56.331.954	99,22	56.349.246
Ukrainas PSR	20.613.669	20.581.354	99,84	20.392.737	99,08	20.382.214
Baltkrievijas PSR	4.043.284	4.036.592	99,83	4.011.161	99,37	4.011.081
Azerbaidžanas PSR	1.420.360	1.419.535	99,94	1.415.493	99,72	1.411.414
Gruzijas PSR	1.941.151	1.939.789	99,93	1.937.780	99,90	1.936.261
Armenijas PSR	643.733	643.113	99,90	641.254	99,71	641.051
Turkmēnijas PSR	622.843	621.809	99,83	620.207	99,74	618.768
Uzbekijas PSR	3.106.589	3.103.498	99,90	3.096.932	99,79	3.096.058
Tadžikijas PSR	725.536	725.310	99,97	723.889	99,80	722.545
Kazachijas PSR	3.302.139	3.298.932	99,90	3.284.296	99,56	3.285.836
Kirgizijas PSR	778.951	777.460	99,81	773.891	99,54	770.585
Kareļu - Somu PSR	210.011	209.858	99,93	208.654	99,43	207.398
Moldavijas PSR	1.294.667	1.291.582	99,76	1.286.652	99,62	1.284.614
Lietuvas PSR	1.378.951	1.265.638	91,78	1.207.200	95,38	1.208.234
Latvijas PSR	1.248.411	1.237.982	99,16	1.223.310	98,81	1.224.743
Igaunijas PSR	770.899	760.981	98,71	719.803	94,59	718.068

Visos autonomo republiku, autonomo apgabalu un nacionālo apgabalu Tautību Padomes vēlēšanu apgabalo vēlētāju skaits bija 7.854.730 cilvēku. Balsošanā piedalījās 7.844.983 cilvēki, t.i. 99,88 procenti no kopējā vēlētāju skaita. Par komunistu un bezpartejisko bloka kandidātiem šajos apgabalo balsoja 7.781.411 cilvēku, t.i. 99,19 procenti no kopēja vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita. Autonomās republikās, autono-

mos apgabalošos un nacionālos apgabalošos pret Tautību Padomes deputātu kandidātiem balsoja 63.410 cilvēku. Uz «Nolikuma par PSRS Augstākās Padomes vēlēšanām» 88. p. pamata nederīgi izrādījās 162 bīleteni.

Atsevišķajos vēlēšanu apgabalošos par komunistu un bezpartejisko bloka kandidātiem šajos apgabalo balsoja 7.781.411 cilvēku, t.i. 99,19 procenti no kopēja vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita; Tautību

Padomes vēlēšanām — 99,17 procenti no kopējā balsošanā piedalījušos vēlētāju skaita.

Centrālā vēlēšanu komisija uz «Nolikuma par PSRS Augstākās Padomes vēlēšanām» 88. p. pamata caurskatot katru vēlēšanu apgabala materiālus atsevišķi, reģistrēja deputātu ievēlēšanu PSRS Augstākā Padomē no visiem 1339 vēlēšanu apgabaliem: visi ievēlētie deputāti ir komunistu un bezpartejisko bloka kandidāti.

drošā aizsardzībā tā ir uz visiem laikiem noslēgusi rēķinus ar saviem sensenajiem apspiedējiem — vācu iebrucējiem. Un vai kādam var būt kaut mazākās šaubas par to, ka bolševiku partija, kurās vadībā uzcelta tā padomju valsts, kas spēja uzvarēt kāšrusta nezvēru, — ka šī partija sekਮīgi atrisinās visus tos uzdeyumus, kuriem jānodrošina latviešu tautas materiālā un kultūrālā labklājība? Ne tikai Padomju valsts rašanās un celtniecības vēsture, ne tikai Lielā Tēvijas karā vēsture — arī vāciešu izpostītās Latvijas atjaunošanas līdzšinējē, īsā laikā gūtie rezultāti šai zinā neatstāj nevienam ne vismazāko šaubu. Un latviešu vēlētājs to sprātis.

Lielā darba programma, kurās metus dod biedra Stalīna runa, aptver visas dzīves nozarēs — saimniecību, sadzīvi, zinātni, kultūru, mākslu. Šīs programmas reālizēšanā blakus inženieriem un celtniekiem, blakus rūpniecības strādniekiem, blakus zemniekiem strādās zinātnieki un skolotāji, rakstnieki un mākslinieki, dzej-

nieki un komponisti. Balsodami par komunistu un bezpartejisko bloka kandidātiem, viņi ir parakstījuši līdz sociālistisko ligumu ar sabiedrību, apliecinājuši savu gribu ar visu sirdsdegsmi mēsties lielajā jaunrades darbā, veidojot savas tautas nacionālo kultūru —

visu uzvarošā sociālisma kultūru, šo cilvēciskāko un humānāko kultūru no visām līdzšinējām kultūrām.

Bolševiku partijas un Stalīna vadībā Latvijas padomju mākslas un literātūras darbinieki veiks savu pienākumu. A. Žurgins

VELEŠANU DIENA RIGĀ. Attēlā: Rakstnieki un dzejnieki balsos.

Foto LTA

M. J. Saltikovs-Sčedrins

KĀ ZEMNEKS DIVUS ČARA GENERĀLUŠ PABAROJA

PASAKA

Girts Vilka viņete un ilustrācija

Reiz dzīvoja divi ģenerāji, un tā kā tie abi bija ļoti vieglprātīgi, tad driz vien, kā pasakā mēdz gadīties, nokļuva neapdzīvotā salā.

Ģenerāli bija kalpojuši visu mūžu kādā reģistratūrā, tur piedzīmī, uz auguši un kļuvuši veci, tātad nekā neprata. Pat citu vārdu nezināja, kā tiem: «jūtot pret jums dziļu godbījibū, zīmējot augstcīnībā».

Reģistratūru likvidēja tās nevajadzības dēļ un ģenerāļus palaida vajā. Paliķuši ārpus štatiem, tie apmetās Pēterburgā, Podjačja ielā, dažādos dzīvokļos; katram bija sava kēkša virēja, un katrs saņēma pensiju. Tikai pēkšni tie nokļuva neapdzīvotā salā, pamodās un redz: guļ abi zem vienas segas. Protams, sākumā nekā nesaprata un sāka runāties, it kā ar viņiem nekas nebūtu noicis.

Savādu sapni, jūsu ekselence, es nupat redzēju, — teica viens ģenerālis, — sapnoju, it kā atrodos neapdzīvotā salā...

Pateica to un pēkšni salēcās. Salēcās arī otrs ģenerālis.

— Ak tu kungs! Kā tad tā? Kur mēs esam? — viņi abi iesaucās pārvērtās balsīs.

Un sāka viens otru taustīt, lai zinātu, ka ne sapni, bet patiesībā ar viņiem noicis tāds joks. Un tomēr, lai kā viņi gribēja sevi pārliecīnāt, ka tas tikai sapnis, — vajadzēja atzīt bēdīgo patiesību.

Viņu priekšā no vienas puses izplētās jūra, otrā pusē bija neliels zemes gabalīšs, aiz kurā izplētās tā pati bezgalīgā jūra. Ģenerāli sāka raudāt pirmoreiz pēc tam, kad bija slēgtā reģistratūra.

Pavērušies viens otrā, viņi ieraudzīja, ka gērbti naktskrēlos, bet kākla kāram pa ordenim.

— Tagad būtu labi iedzert kafiju! — ieteicās viens ģenerālis, bet atcerējās, kāda nedzīdēta lieta ar viņu notikusi, un otrreiz apraudājās.

— Ko gan mēs iesāksim? — viņš teica, asaras liedamas, — ja tagad rakstām raportu — kāds labums būs no tā?

— Lūk ko, — atbildēja otrs ģenerālis: — ejiet jūs, ekselence, uz austrikiem, es ieu uz rietumiem, bet vakarā atkal satiksmeiši šai vietā; varbūt, ka kaut ko atrodam.

Viņi sāka meklēt, kur austriumi un kur rietumi. Atcerējās, ka priekšnieks reiz bija teicis: «Ja gribi atrast austriem, tad nostājies ar acīm pret ziemīliem, un labajā rokā tev būs mēklētās.» Sāka moklēt ziemējus, stājās gan sā, gan tā, izmēģināja visas pasaules puses, bet tā kā visu mūžu bija kalpojuši reģistratūra, tad nekā neatradā.

— Lūk, ko, ekselence; jūs ejiet pa labi, bet es pa kreisi; tā būs labāk! — teica viens ģenerālis, kas bez reģistratūras bija kalpojis kāra skolā par kaligrafijas skolotāju un tātad bija gudrāks.

Sacīts — darīts. Viens ģenerālis devās pa labi un redz — aug koki un kokos dažādi augli. Ģenerālis grib aizsniegt kaut vienu ābolu, bet tie visi karājas tālāk, ka jākāpj kokā. Viņš meģināja kāpt — nekas neiznāca, tikai saplēsa kreku. Ģenerālis nonāca pie strauta, redz: tur zivis glūži kā Fontankas akvārijā nudzēdamas nudz. «Lūk, šitādas zivītās un uz Podjačja ielu! — ienāja prātā ģenerālim, un viņš pat pārvērtās sejā no ēstgrības.

legāja ģenerālis mežā, bet tur svīpīj meža irbes, rubina rubeji, skrej zaķi.

— Ak kungs! Kas īdamā! Kas īdamā! — iesaucās ģenerālis, juzdams, ka viņam jau klūst nelabī.

Neko darīt, vajadzēja atgriezties noteiktajā vietā tukšām rokām. Viņš atlāk, bet otrs ģenerālis jau priekšā.

— Nu ko, jūsu ekselence, dabūjat kaut ko?

— Atradu, lūk, vecu «Moskovskije Vedomostji» numuru un vairāk nekā!

Ģenerāli atkal likās gulēt, bet tukšā dūšā nekā miegs. Te mācās viņš domās, kas gan viņu vietā saņems pensiju; te ataust atmiņā dienā redzētie.

— Kas to varēja iedomāties, jūsu ekselence, ka cilvēka barība savā pirmatnējā veidā lido, peld un aug kokos? — ieteicās viens ģenerālis.

— Jā, — otrs ģenerālis atbildēja, — īatzīstās, es līdz šim laikam domāju, ka veģi rodas tādā pašā izskatā, kā tos no rīta pasniedz pie kafijas.

— Tātad, ja, piemēram, kāds grib ēst irbi, tā vispirms jānoker, jānogalina, jānoplūc... Bet kā to visu izdarīt?

— Kā to visu izdarīt? — kā atbalss atkārtoja otrs ģenerālis.

Vini aplūka un pūlējās iemigt, bet izsalkums noteikti atvairīja miegu. Irbes, titari, sīveni tā vien griezīši acu priekšā, sulgi, mazliet brūnganī, ar gurķiem, marinētiem dārzājiem un ciem salātiem.

— Liekas, es tagad pats savu zābaku varētu apēst! — iesaucās viens ģenerālis.

— Ari cimdi ir labi, ja ilgi Valkāti! — nopūtās otrs ģenerālis.

Pēkšni abi ģenerāli pavērās viens otrā: viņu acis mirgoja launa uguns, zobī klabēja, no krūtim nāca dobjā rūkopa. Viņi sāka lēnām list viens otram klāt, un vienā mirkli abi bija kļuvuši par mežopiem. Viss gāja pa gaisus, atskanēja kliedzieni un vaidi; ģenerālis, kas bija mācījis kaligrafiju, atkoda savā biedra ordeni un uz vietas norija. Bet, redzēdami plūstot asinis, viņi it kā nāca pie prāta.

— Lai dievs pasarga! — viņi reizē iesaucās, — tā mēs varam viens otru apēst.

— Un kā mēs esam še nokļuvuši! Kas par laundari izspēlējis ar mums tādu joku!

— Vajag, jūsu ekselence, izklaidēties ar kādu sarunu, citādi mums te notiks iezīmekļi! — ierunājās viens ģenerālis.

— Sāciet! — atbildēja otrs ģenerālis.

— Kā, piemēram, jums šķiet, kāpēc saule vispirms uzziec un pēc tam noriet, bet nevis otrādi?

— Jūs esat savās cilvēks, ekselence!

Bet ari jūs vispirms piecelties, ejat uz departamentu, rakstāt tur un pēc tam liekties gulēt?

— Bet kāpēc gan nepieļaist tādu pārmaiņu: sākumā liekos gulēt, redzu dažādus sappus un pēc tam ceļos augšā?

— Hm!... jā... Bet es, īāztīstas, kad kalpojus departamentā, vienmēr tā domāju: lūk, tagad ir rīts, bet pēc tam būs diena, pēc tam pāsniega vakariņas — un laiks gulēt!

Bet atgādinājums par vakariņām rādīja abos grūtīsbirdi un pārtrauca sarunu pašā sākumā.

— Dzirdēju no kāda ārsta, ka cilvēks varot ilgu laiku iztikt pats ar savām sulām, — atkal iesāka viens ģenerālis.

— Hm!... zemnieku... bet kur neviņš zemnieku, ja vina nav?

— Kā, jā, vienkārši zemnieku... kādi parasti ir zemnieki! Viņš mums tūdal pasniegt vegus, sakertu irbes un zivis!

— Kā tā?

— Jā, tā. Paša sulas it kā radot citas sulas, tās savukārt radot vēl sulas un tā tālāk, kamēr beidzot sulas pavisam nav galā...

— Un kas tad?

— Tad jāneiem kāda barība...

— Tpi tu!

Vārdu sakot, lai ģenerāli runāja ko runādami, saruna vienmēr nonāca līdz īšanai, un tas vēl vairāk iekairināja ēstgrību. Viņi nolēma: sarunas jāiezīmēt un, atcerēdāmies atrasto «Moskovskije Vedomostji» numuru, kāri sāka to lasīt.

— Vakar, — satrauktā balsī lasīja viens ģenerālis, — pie mūsu senās galvaspilsētas godājamā priešnieka notikuma svētku pusiņas. Galda bija klāts simt personām ar apbrīnojamu greznību. Visu zemu veltes it kā bije norūnājušas satikties šāl burvīgājā mīlestā. Tur bija ir «Seksnas zelta sterlete», ir Kaukaza mežu iemītnieks — fazāns, ir

mūsu ziemējos februāra mēnesi tik reižas zemenes...

— Ak tu kungs un dievs! Vai tiesām, ekselence, nevarat atrast citu tematu? — izmisumā iesaucās otrs ģenerālis un, papēmīs no sava biedra avizi, izslāja sekojošo:

«No Tulas raksta: vakar, atzīmējot to faktu, ka Upas upē noķerta store (gadījums, ko neateeras pat sensenieku iedzīvotāji), jo vairāk tāpēc, ka store apbrīnojami atgādina pilsētas pristavu B.), šejienes klubā notika festivāls. Svinību vaininieci ienesa milzīga koka blōda, apliktū ar gurķiem, un tā tu rēja žaunās gļotas gabali. Doktors P., kas tai dienā bija dežurējošais vecākais, rūpīgi vēroja, lai visi viesi saņemtu pa gabalam. Mērces bija visdažākās un pat izsmalcinātās...

— Atlaujet, ekselence, ari jūs, hekas, neesat visai uzmanīgs lasāmvielas izvēlē!

— pārtrauca pirmsākās īstās ģenerālis un, panēmīs savukārt avizi, lasīja: «No Vjatkas raksta: viens no sejenes ilggādējiem iedzīvotājiem izgudrojis šādu originālu zivju viras pagatavošanas veidu: nem dzīvu vēdzeli un ieprīķi noper; kad no sarūtinājumā tai palielinājūšas aknas...

Ģenerāliem noslīga galvas. Viss, kam vien viņi pievērsa vērību — viss grozījās ap īšanu. Viņu pašu domas laundarīgi rīkojās pret tiem, jo, lai kā viņi pūlējās atvairīt priešstāstus par bīstīkiem, tie priekšstāsti ar varu izlauza sev ceļu.

Un pēkšni ģenerāli, bijušo kaligrafijas skolotāju, apstaroja ideja.

— Bet kā būtu, jūsu ekselence, — viņš ilksmi iesaucās, — ja mēs atrastu zemnieku?

— Tas ir kā... zemnieku?

— Nu jā, vienkārši zemnieku... kādi parasti ir zemnieki! Viņš mums tūdal pasniegt vegus, sakertu irbes un zivis!

— Hm!... zemnieku... bet kur neviņš zemnieku, ja vina nav?

— Kā! nav zemnieka — zemnieks ir visur, — tikai vajag to pameklēt! Droši vien viņš kaut kur paslēpies, slāstās bez darba!

Si iedomā tā uzmundrināja ģenerāli, ka tie uzleča kā dzelti un devās meklēt zemnieku.

Ilgā viņi bez kādiem panākumiem kļaujās pa salu, bet beidzot asa pelvāmēs un skābu aitādu smaka viņus veda uz pēdām. Zem koka, ar vēderu uz augšu un palicis duri zem galvas, gulēja milzīgs zemnieks un visnekaunīgā kārtā vairījās no darba. Ģenerālu dūsmām nebija robežu.

— Tu guli, miega pūzni! — viņi metās tam virsū: — tu nepakustini ne ausi, ka te divi ģenerāli un otro dienu mirst badā! Tādā pie darba!

Zemnieks pieceļas: redz, ka ģenerāli stingri. Gribēja jau neviņš kājas pār piecīem, bet viņi tā leķērās tājā, ka nekur tikt.

— Vai kāpēc tagad atpūsties?

— Atpūties, draudziņ, tikai pirms tam novīj virvitī!

Zemnieciņš tūdā dabūja savvalā augošus kanepājus, izmiekšķēja ūdeni, izkulstīja, puburīja — un pret vakaru virve bija gatava. Ar šo virvi ģenerāli pīsēja zemnieciņu pie koka, lai neizlēgti, un paši noķīlās gulēt.

Pagāja viena diena, pagāja otra; zemnieciņš pat tiktāl iemājinājs, kā sāka riekšāvā vārti zupu. Mūsu ģenerāli bija kļuvuši jautri, apali, treknī, balti. Sāka runāt, ka, lūk, še viņi dzīvo pie visā gatava, bet Pēterburgā pa to laiku viņu pensijas krājas un krājas.

— Bet kā jūs domājat, ekselence, vai patiesām bijis Bābeles tornis jeb tā tādā pasaka?

— Es domāju, ekselence, ka patiesām bijis, jo kā citādi lai izskaidro to, ka pasaulē ir dažādas valodas!

— Tātad ar grēku plūdi bijuši?

— Ari plūdi bijuši, jo kā citādi lai izskaidro aizplūdu dzīvnieku eksistenci? Jo vairāk tāpēc, ka «Moskovskije Vedomostji» raksta...

— Bet vai nepalasisim «Moskovskije Vedomostji»?

— Viņi uzmeklē numuru, nosēžas īnā, izlāsa no viena gala līdz otram: kā ēduši Maskavā, ēduši Tulā, ēduši Penzā, ēduši Razaņā — un nekas, neklūst!

Agri vai vēlu, bet ģenerāli sāka garlaikoties. Arvien biežāk un biežāk viņi atgādājās Pēterburgā atstātās kēkšas virējās un pakļaušās pat apraudājās.

— Kas gan tagad notiek Podjačja ielā, jūsu ekselence? — viens ģenerālis vīnājā.

